

UNIVERZITET CRNE GORE PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Crna Gora
UNIVERZITET CRNE GORE
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Broj

1869

Isprava

09-07-2020

20 god.

Vijeću Prirodno-Matematičkog Fakulteta

PREDMET: Izvještaj o pregledu i ocjeni magistarskog rada kandidata Ilije Četkovića, dipl. biologa.

Odlukom Vijeća Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta Crne Gore, odluka br 801. od 13.03.2020. godine, imenovana je Komisija za pregled i ocjenu magistarskog rada pod naslovom: „Sastav i abundanca prilova ajkula (Superordo: *Selachimorpha*) u ulovu iz privrednog ribolova u Crnoj Gori“ kandidata Ilije Četkovića, dipl. biologa.

Na osnovu pregledanog rada i uslova utvrđenih Zakonom o visokom školstvu i Statutom Univerziteta Crne Gore, podnosimo sledeći

IZVJEŠTAJ

Analiza magistarskog rada:

Postavljeni cilj:

Ajkule (Superordo: *Selachimorpha*) predstavljaju krovne predatore morskog ekosistema. Prema literaturnim izvorima dostupnim za Jadransko more, njihov diverzitet čini oko 30 nativnih vrsta. Brojnost njihovih populacija danas karakteriše opadajući trend uslijed više različitih faktora, među kojima su najpoznatiji: prekomjerni ribolovni pritisak, mala prirodna brojnost u ekosistemu, mali broj potomaka, dugo vrijeme do dostizanja polne zrelosti i drugi. Ajkule najčešće predstavljaju sporedni ulov u privrednom ribolovu, poznat kao prilov (eng. *bycatch*). U dosadašnjoj literaturi za područje crnogorskog teritorijalnog mora, broj i obim podataka vezanih za ove vrste je zanemarujuće mali. Takođe, na nivou Jadranskog mora postoji znatno manje naučnih podataka o ovoj grupi riba u poređenju sa drugim morskim organizmima. Cilj ovog magistarskog rada jeste sakupljanje podataka o diverzitetu i distribuciji vrsta ajkula, njihovoj brojnosti u ulovima i interakciji sa različitim oblicima privrednog ribolova.

Primijenjene metode:

Uzorkovanja za potrebe ovog rada izvršena su direktnim observacijama na plovilima crnogorske ribarske flote i to onih koji koriste sljedeće ribarske alate: pridnene mreže koče, jednostruke mreže stajačice, trostruke mreže stajačice, plivajući parangali, te *big game* ribolov kao poseban vid sportsko-rekreativnog ribolova. Pored ovakvog načina sakupljanja podataka, obrađena su i uzorkovanja na mjestima iskrcaja širom crnogorskog primorja, ali i prikupljanje podataka uz pomoć upitnika. Dobijeni distributivni podaci prikazani su u vidu mapa obrađenih kroz QGIS i Garmin HomePort softvere, dok je ostatak podataka dat u tabelarnom i grafičkom prikazu. Takođe, posebno je obraćena pažnja na podatke o onim vrstama koje su prepoznate kao ranjive od strane Generalne komisije za ribarstvo na Mediteranu (GFCM).

Dobijeni rezultati

Registrovano je ukupno 9 vrsta ajkula i to: pas modrulj (*Prionace glauca*), ajkula lisica (*Alopias vulpinus*), mako ajkula (*Isurus oxyrinchus*), pas glavonja (*Hexanchus griseus*), pešikan (*Mustelus mustelus*), pas kostelj (*Squalus blainville*), pješčani pas (*Carcharhinus plumbeus*) i morska mačka bljedica (*Scyliorhinus canicula*). Za vrste za koje je prikupljen veći broj distributivnih podataka putem terenskog rada i korišćenih upitnika, izrađene su mape distribucije u crnogorskom obalnom moru. Za svaku vrstu, dat je prikaz njene abundance u ulovima ribarskih alata koji su odabrani za istraživanje, prikazani su biološki podaci jedinki koji uključuju: dužinu, težinu, pol i reproduktivnu zrelost, mortalitet jedinki po vrsti i ribarskom alatu, vrijednosti ribolovnog napora prema definisanim kriterijumima za svaki alat, te pregled ugroženosti svake od vrsta prema kriterijumima Svjetske unije za zaštitu prirode i nacionalnom zakonodavstvu.

Zaključak i predlog Komisije:

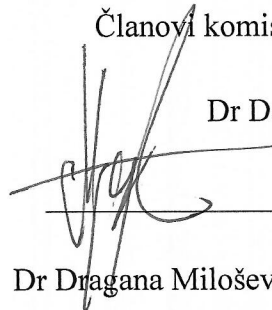
Nakon pregledanog magistarskog rada, analize rezultata i značaja ostvarenih istraživanja, Komisija konstatuje da magistarski rad Ilije Četkovića, diplomiranog biologa, pod naslovom: „Sastav i abundanca prilova ajkula (Superordo: *Selachimorpha*) u ulovu iz privrednog ribolova u Crnoj Gori“ zadovoljava sve uslove naučno-istraživačkog rada. Zadana tema ovog rada je na savremeni način obrazložena, a istraživanje daje rezultate koji sveobuhvatno prikazuju zadati cilj i daju sliku o prilovu ajkula u privrednom ribolovu Crne Gore.

Na osnovu izloženog, Komisija predlaže Vijeću Prirodno-matematičkog fakulteta u Podgorici, da rad kandidata Ilije Četkovića, diplomiranog biologa, pod naslovom: „Sastav i abundanca prilova ajkula (Superordo: *Selachimorpha*) u ulovu iz privrednog ribolova u Crnoj Gori“, prihvati kao magistarski rad i odobri javnu usmenu odbranu.

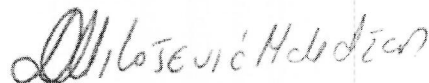
U Podgorici, 07.07. 2020

Članovi komisije:

Dr Danilo Mrdak



Dr Dragana Milošević-Malidžan



Dr Ana Pešić

